

Za kocourkem Mikešem a jeho kamarády do Hrusic

GPS souřadnice: 49.90929, 14.73562

Praktické informace

Délka trasy: 5–7 km

Obtížnost: Velmi lehká a příjemná trasa Ladovým krajem pro děti od pěti let. Kočárky a kola projedou, jen pokud jsou terénní. :) Pejskům se výlet bude líbit. Na trase je jeden táhlý, ale mírný kopec. Jde se po málo frekventované silnici – cyklostezce.

Vzdálenost od Prahy: 40 km ujedete za 30 minut. Pojede po D1 směr Brno a na sjezdu 21 pojedete směr Mnichovice, pak vás už směrovky navedou do Hrusic.

www.idos.cz

Turistická mapa: [Odkaz na mapy.cz](#)

Parkování: V obci Hrusice. Ideálně někde na návsi u hostince U Sejků nebo u obecního úřadu.

Možnost občerstvení: hostinec U Sejků. Mimo sezonu na další občerstvení na trase nenarazíte. Vezměte si svačinu s sebou.

Památník Josefa Lady (<https://hrusice.muzeumbrandys.cz>)

Otevírací doba: úterý-pátek (9:00-12:00,12:30-16:00)

Vstupné: dospělí 80 Kč, snížené 50 Kč, rodinné - 170 Kč

WC: V Památníku Josefa Lady a v restauraci.

Nejbližší další výlety agentury Velká dobrodružství: Český Štenberk, Průhonice, Doubrava, Rataje, Ledec nad Sázavou atd.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali: kamarádi Jiří a Max z Modřan.

Jirka (5 let): „Mně se moc líbilo, že jsme našli místo, kde seděl na vrbě vodník. A taky viděli les, kde straší bubáci.“

Maxík (6 let): „Dali jsme si limonádu v restauraci, která byla pomalovaná všemi postavami z knížek, které znám!“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

máte rádi takové pohádkové postavičky, jakými jsou vodníci a různá strašidla? Také se vám líbí obrázky Josefa Lady, na kterých jsou zvířátka, co chodí po dvou, a některá dokonce mluví? Pokud ano, určitě se musíte vydat do Hrusic. Na zdejších nejvýznamnějších pohádkových místech jsou postaveny informační tabule, na nichž najdete úryvky z Ladových knížek. Tyto ukázky se spolu s krásnými obrázky vždy vážou k místu, kde se právě nacházíte. Pokud s námi půjdete na výlet, uvidíte dům, ve kterém se 17. prosince 1887 narodil Josef Lada. Zlobil tady také černý kocourek Mikeš se svými lidskými i zvířecími přáteli. Ukážeme vám rybník, kde žili a možná ještě žijí vodníci. Také Šmejkalu, kde straší Mulisák se svým synem Bubáčkem. Pokud by na vás trasa byla dlouhá, dá se v půlce zkrátit. Na vyplnění tajenky to vliv nemá. Doporučujeme před výletem prolistovat s dětmi Ladovy knížky nebo jim pustit alespoň večerníček *O kocouru Mikešovi a Bubáci a hastrmani*.

Tento výlet vznikl z dotací OZP a je proto pro všechny výletníky ZDARMA!, za což děkujeme.

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,

zveme vás do míst, které určitě dobře znáte z pohádek, a hlavně obrázků Josefa Lady. Na vlastní oči uvidíte slavný kostelíček a místa, kde si hráli Mikeš, Nacíček, Kokeš, Bobeš... A samozřejmě i další pohádkové postavy. Stejně jako u našich ostatních výletů jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte. Pokud nám pošlete dopisem, e-mailem nebo prostřednictvím FB správné řešení, zařadíme vás do slosování o Lumpardíky. Je důležité, abyste vždy uvedli k tajence (pozor, psát bez diakritiky) i kód výletu, který je napsaný na každé stránce.

Za kocourkem Mikešem a jeho kamarády do Hrusic

Doplňovačka

Jdeme na to:

Zaparkujte v obci Hrusice. Jde to na návsi u rozcestníku cest nebo o kousek dál v uličkách. Nacházíte se v oblasti, které se říká Ladův kraj. Znamý malíř a spisovatel čerpal inspiraci z tohoto regionu po celý svůj život a oblast mezi Hrusicemi a Prahou označil za nádhernou. Je tu skutečně krásně, jen hluk z blízké dálnice je občas nepříjemný. :(

Na návsi se můžete před cestou občerstvit v hospodě U Sejků nebo v té žluté naproti - v Hrusické hospodě. Také zde najdete odpověď na první dnešní otázku.

Víte, že právě v těchto místech se odehrála rvačka ze slavného obrazu? Možná si ji vybavíte. Tady jsou z ní jen části. Vidíte pána, jak vyskakuje oknem? Nebo pána se zelenou záplatou na gaticích?

Najděte nápis pod kocourem Mikešem.

1. Opište třetí slovo.

Z Hrusic se vydal kocour Mikeš, po jehož stopách dnes půjdeme, do světa. Stejně jako malíř a pohádkář Josef Lada, kocourkův tvůrce. V Hrusicích lze svět jeho půvabných obrázků objevit i dnes. Je to stejné, jako byste se vraceli na dávno známá místa.

Začneme u kostela. Toužíme-li si zvětšit hrusický kostelík co nejméně - tak, jak jej znáte z Ladových obrázků -, trochu se projdeme. Budeme hledat místo, ze kterého je kostel nejlépe vidět. Při pátrání potěšeně zjistíte, že se tady toho od malířova dětství příliš nezměnilo. Stále jsou tu lesíky, kopečky a rybníčky, které tak mistrně zachytil. Při procházce po dnešních Hrusicích se neubráníte představě ponocného, co za mrazivé vytrubuje půlnoc, možná si také vybavíte obrázek třesoucích se koledníků. Za Hrusicemi můžete popustit uzdu představivosti ještě více a říci si, že právě tady, zrovna u této vrby pletla děvčata věnečky a děti si pekly brambory.

Nejvýznamnější hrusickou kulturní i architektonickou památkou je bývalý farní **kostel svatého Václava**, který malíř také zvětšil na většině svých vesnických scenerií. Jeho nejcennější součástí je portál se sloupy v severní stěně, který však byl pravděpodobně zazděn v 16. století. Objeven byl náhodně, když 9. června 1853 při silné bouři uhodil blesk do kostelní věže a severní stěna praskla. Najdete to místo?

Za masivní zdí, která ohraničuje pozemek kolem kostela, býval v minulosti původní hrusický hřbitov, který sloužil celé zdejší farnosti. Tesy obcí Hrusice, Mirošovice, Senohraby, Lensedly, Turkovice, Třemblaty, ještě dříve i zaniklé vsi Hláška, kde u rybníka vysedával vodník. K farnosti rovněž patřily hrady Zlenice, Ježov a Lipka. V socialistické éře byl kříž na kostelíku z Ladových obrázků záměrně umazáván.

2. Jakou barvu má střecha kostela?

V blízkosti farní budovy roste státem chráněný památný strom lípa malolistá, jejíž věk je odhadován na několik staletí. Vidíte ho? Dotkněte se ho, ať vám dodá sílu. :)

Nyní se vydáme kousek po Naučné stezce Pohádkové Hrusice. Což znamená, že máme kostel po levici a hostinec U Sejků po pravici. Jdeme ulicí Josefa Lady kolem parku a obecního úřadu až ke křížku. Než k němu dojdeme, ještě si o známé hospůdce něco povíme.

Hospoda U Sejků se díky obrazům a kresbám hrusického rodáka stala světoznámou.

Nemovitost vznikla v letech 1884 až 1885, kdy byl původní dřevěný domek přestavěn hospodským J. Vávrou. V roce 1908 hospodu koupil J. Černý, který ji nejdříve provozoval sám a v roce 1911 ji pronajal K. Krausovi. Již v této době si hospoda získala v Hrusicích i v širším okolí velmi dobré jméno. Její nejslavnější období však započalo až s následujícím rokem, ve kterém ji koupila rodina Antonína Sejka, pocházející z Benešova. Sejk s pěti syny postupně rozvinul velmi bohatou obchodní činnost, jejímž centrem se stala právě budova čp. 25. Zde provozoval nejen hospodu, ale postupně i smíšený obchod a řeznictví. Díky své pílí a schopnostem si záhy získal nejen respekt a uznání, ale především mnoho zákazníků. Sláva Sejkova pohostinství se šířila krajem. Pověst hostince ještě vzrostla a šířila se do celé republiky i světa díky tomu, že o něm začal psát a kreslit „pan redaktor“ Josef Lada, který byl s Antonínem Sejkem ve velmi přátelském vztahu. Senior

Sejkova rodu vedl živnost velmi dlouho a zachoval její dobré jméno i v nelehkých padesátých letech, kdy mu byla nemovitost vyvlastněna. Zemřel v roce 1964 v pozhnaném věku 88 let a živnost převzal jeho syn Antonín. I za jeho působení patřila hrusická hospoda mezi velmi vyhledávané a také Antonín Sejk ml. byl podobně jako jeho tatínek uznávanou osobností. V hospodě s manželkou Ludmilou vzorně obsluhoval hosty až do roku 1984, kdy musel z důvodu vážného onemocnění ve věku 79 let skončit. O tři roky později ve věku 82 let zemřel. V současné době vlastní nemovitost jeho dcera Alena. Známou hospodu provozuje nájemce.

Došli jste ke křížku? Nyní se tedy vydáme doleva k Hubačovskému rybníku.

Podívejte se na nápis pod křížkem. Najděte poslední řádek.

3. Opište druhé písmeno.

Najděte červenou lavičku vyrobenou z palet a na ní jedno známé zvířátko. Které to je?

Kocour Mikeš nebyl jen tak obyčejný kocour. Na rozdíl od obyčejných koček uměl mluvit. V jeho příhodách a dobrodružstvích je zašifrováno něco věčného, nostalgického, co voní domovem i dálkami. Mikeš bydlel v chaloupce v Hrusicích u Ševců, kde bydlel i kluk Pepík. Právě on naučil kocoura mluvit. Každý večer mu vyprávěl různé pohádky. Někdy i strašidelné... To se potom Mikeš bál a prosil Pepíka, ať mu takové pohádky nevypráví. V zimě, když byly všude peřiny sněhu, chodil Mikeš domů ousaný. Pepík tedy poprosil tatínka, aby Mikešovi udělal boty. Když umí mluvit, tak ať má také boty jako člověk. Mikeš tedy dostal boty. Chodit po dvou ale ještě neuměl. Musel se to proto naučit. Nebylo zbytečné.

Kocour Mikeš prý skutečně v Hrusicích žil. Tatínek Lada o něm vymýšlel pohádky pro dcerky Evičku a Alenku. Své povídaní pak sepsal a doplnil černobílými ilustracemi. V roce 1956 se náš nejslavnější černý kocourek dočkal i barevných ilustrací.

Pokračujeme po polní cestě a vychutnáváme si výhled do kraje... Vede nás alej.

Najděte břínu s velkým balvanem. Poznáte, jaká hornina ho tvoří?

V okamžiku, kdy se cesta rozděluje, držte se té, co směřuje doprava. Odvede vás k rybníku. Pokud byste se náhodou spletli a šli až k potoku, tak se pak za mostkem v údolí musíte k rybníku dostat odbočením doprava přes louku a stavidlo... Jako se to stalo nám. :)

Z mostku je vidět hráz **Hubačovského rybníka**, kde Ladův vodník Brčál sedával na své vrbě. Rybník stále existuje, vrbu nevidíme. Je tu ale mnoho jiných krásných stromů, na nichž by nějaký ten vodník mohl klidně posedět a spíchnout si botičky do sucha i vodičky. Až budete rybník obcházet, třeba na nějakého narazíte. Jeden tady je určitě, ale musíte pátrat opravdu bedlivě. :)

Brčál je typický vodník, který se neobejde bez zeleného kabátce s mokřým šosem, červených botiček a barevné čepice. Nepostradatelnou je pro něj pravá vodnická fajfka, kterou rád bafá na břehu svého mokrého království. Jestlipak je mu známo, že kouření škodí zdraví?

O vodníkovi napsal jednu hrůzostrašnou baladu také známý český básník.

4. Jak se jmenoval druhým jménem?

Jakmile se dostaneme na konec rybníka – téměř k dálničnímu mostu –, odbočíme doleva na stezku, která nás pak přes louku odvede kolem potoka až k rozcestníku s názvem Hubačov.

Ještě než na stezku narazíme, dobře se rozhlédněte. Právě u rybníka na poloviční cestě mezi Hrusicemi a Mirošovicemi stával pod dálničním mostem slavný **hubačovský mlýn**, který je také znám především z obrazů a ilustrací Josefa Lady. První zmínky o tomto mlýnu jsou doloženy již v polovině 15. století. Z historických zpráv vyplývá, že jej od roku 1777 vlastnila rodina Janovských. V roce 1933 si mlýn pronajal Hynek Tichý, který se záhy stal vysoce váženou osobností v celém okolí. Zvláště v těžkých válečných dobách pomohl mnoha hrusickým občanům. V padesátých letech byl dlouho vězněn. Možná proto, že každý dobrý skutek musí být po zásluze potrestán, jak tvrdí staré rčení. Hynek spáchal dobrých skutků habaděj, takže bylo jeho věznění o to delší.

Provoz mlýna byl zastaven v roce 1951. Objekt zůstal neobydlen a chátral. V roce 1967 byly zbytky stavby předurčeny k demolicí. Mlýn však byl definitivně srovnán se zemí až 3. února 1978 v souvislosti s výstavbou dálnice. □

Pokud jste se kolem věže dostali až k rozcestníku (je to asi 200 metrů), podívejte se na něj. Najděte na něm obrázek dopravního prostředku.

5. Co je na obrázku?

Nyní se po zelené značce vydejte pod dálničním mostem směrem k Senohrabům. Příroda je zde krásná, ale ten hluk...

Když se tudy proháněla chytrá kmotra liška, tolik aut tu určitě nesvištělo a nehlučelo. A ta se tudy určitě proháněla, protože pan Lada tímto směrem chodil rád na procházky.

Znáte pohádku *O chytré kmotře lišce*?

Do hájovny U Pěti buků se dostane liščátko, které hajný Vobinuška přinese svým dětem Růžence a Jeníkovi. Lištička byla ubytována v psí boudě, což psi Sultán a Hektor nesli s krajní nelibostí a nejspíš i zařatými zuby. Děti byly ze zrzavého mrněte celé pryč, stále si s mím hrály. Lištička si na ně za čas zvykla, děti jí přirostly k srdci. Růženka jí také četla různé pohádky o chytrých liškách, a tak mládě **naučilo rozumět lidské řeči**. Sultán a Hektor na lišku žálili, pomlouvali ji, za což je ale liška dokázala vytrést. Oba **psi jí však časem pobyt v hájovně natolik zprotivili, že raději odešla**. Tahle liška ale nebyla jako jiné. Chtěla se totiž podobat lidem, a tak měla ve své noře nejen houpací křeslo, na kterém ji jako malou houpal hajný, ale také všelijaké věci, které se spíš hodí do lidského domova... Jak to bylo dál? Nechte si přečíst pohádkou od rodičů, je moc hezká. :)

Jdeme podél potůčku Mnichovka až do osady Davos.

Mnichovka pramení jihozápadně od Svojetic v nadmořské výšce okolo 490 m. Teče převážně jižním směrem. Protéká městem Mnichovice a obcí Senohraby, pod kterými ústí do Sázavy na jejím 37. kilometru.

Věděli byste, kde pramení řeka Sázava? Ve Ždárských vrších na Vysočině. A teď opravdu jedna „těžká“ otázka. Do které řeky se Sázava vlévá u Davle? Stíháte nás? Tak poslední otázka... Jak se jmenuje pohoří, ve kterém pramení řeka, do které se u Davle vlévá Sázava? :)

6. Napište pohoří.

Mnichovka nás hezky pěkně odvedla do trampské osady Davos. I zde najdete známé Ladovy obrázky, hrnečky na plotech a také jedno tajemné stvoření nad nápisem Davos. Poznáte, co to je? :)

Proč se osada jmenuje Davos? Poslouchajte, nebudete tomu věřit. :)

Před 100 lety jezdili Pražané za zimními sporty hlavně do okolí Prahy, především do Mnichovic, Senohrab a Ondřejova. Právě tam totiž byly vynikající sněhové podmínky, mnohdy lepší než například v Krkonoších. Do Ladova kraje jezdávalo tolik lidí, že o víkendech musely být z Prahy vypravovány zvláštní vlaky. V Senohrabech byl dokonce skokanský můstek. Na popud lyžařů SK Slavia Praha byl na severním okraji kopce Hláska postaven skokanský můstek s nájezdovou věží vysokou 16 metrů. Zprovozněna byla 15. ledna 1933. Senohraby si následně získaly velkou oblibu milovníků zimních sportů, kteří jim říkali Davos u Prahy. Tisk označoval skokanský můstek jako senohrabský Holmenkoll.

Poslední slávu zažil můstek na začátku druhé světové války. Tehdy už většina horských oblastí ležela mimo protektorát – po Mnichovské dohodě spadala pod Německo –, a tak milovníci lyžařských skoků a stop museli využívat vnitrozemské oblasti. V únoru 1941 se v Senohrabech uskutečnila část mistrovství republiky v klasickém lyžování. Pak ale musel lyžařský svaz omezit činnost a lyžařské závody byly zakázány. Skokanský můstek začal chátrat. Jeho osud zpečetili členové Hitlerjugend, kteří byli ubytováni v bývalém hotelu Valencia. Dřevěné části rozebrali a spálili v kamnech...

Víte, jak si užívaly zimu děti z Ladových obrázků? Třeba jezdily na sáňkách. Žádné vleky nebyly, do kopečků šlapaly pěkně po svých. Místo rukaviček měly rukávníky neboli štuclíky a na nohách boty vyřezané ze dřeva, které v té době vesničani běžně nosili. Tyto „botky“ se obouvaly nejčastěji na bosé nohy. Pro větší pohodlí a trochu tepla se vycpávaly slámou nebo senem. Někdy se ale používaly jen jako galošky k přeběhnutí do chlěva a podobně. Ty musely tlačit! Byly ale ekologické, protože plně recyklovatelné, takřka vodovzdorné a snadno opravitelné. A určitě hezčí než nějaké gumáky.

7. Jak se říká dřevěným botám?

Zelená značka se pomalu stáčí doprava, míří k Senohrabům a mostu. Právě zde, pokud byste vylezli na kopec napravo,

byste našli zbytky hradu.

Zřícenina se nachází těsně u obce. Z hradu mnoho nezůstalo. Nejenom kvůli zubu času, ale také kvůli stavbě železnice a strážního domku na místě, kde se sídlo nacházelo. Přesto lze pár zbytečků najít na východní a jihovýchodní straně původního hradního areálu. Spatříte zbytek příkopu. První zmínky o hradu jsou z roku 1377. V roce 1525 je již zmiňován jako pustý.

Toto však není zřícenina, kterou často vidíme na Ladových ilustracích. Tou je jiná ruina, co leží o kousek dál. Ano, jde o pozůstatky hradu Zlenice. Právě jeho zpodobení najdeme na řadě „vodnických“ obrázků Josefa Lada. Za chvíli si řekneme, jak se k romantické stavbě dostat.

Opouštíme zelenou značku a chytíme se modré. Odcházíme obcí směrem od mostu, tedy doleva.

Přejdeme Mnichovku a stezkou pod silnicí přijdeme až do místa, kde se rozhodneme, kudy půjdeme dál.

Napravo vidíte náhon k mlýnu z roku 1525, který byl od roku 1616 v držení rodu Hrušů. Roku 1880 mlýn zakoupil místní podnikatel Antonín Šimek, který nad ním postavil hotel. Sám nemlel, mlýn jen pronajímal. V roce 1916 zpracovnu obilí zakoupil Antonín Hanzl, aby v ní hned po 1. světové válce zřídil restauraci. V roce 1933 byl na místě severní části mlýna vybudován hotel Hrušov. Nyní zde není ani mlýn, ani hotel... Hotel je hned vedle. Jenže také zavřený. Dějiny zdejšího podnikání nenávratně semlely.

Stojíte u žluté velké budovy hotelu.

8. **Jak se jmenuje?** Budovu hotelu z roku 1895 koupil ve třicátých letech pražský plukovník Josef Roja. Hotel přejmenoval a zřídil při něm kino, divadelní sál a jízdárnu. Senohraby byly tehdy velmi populární rekreační oblastí. V poválečném období nastal díky nástupu komunistické moci výrazný útlum této lokality. Hotel Valencia již nesloužil dovolenkovým a víkendovým kratochvilím bohatších Pražanů, proměnil se v útulek charity pro římskokatolické kněze v důchodovém věku. Naštěstí stále fungovalo kino, které se stalo vyhledávaným cílem zábavychtivých obyvatel i návštěvníků hlavně v letních měsících. V provozu byl též hotel Hrušov, u kterého vznikla osada s chatičkami k pronajímání. Pohromu pro Hrušov znamenala povodeň, způsobená v létě roku 1974 protřazením hráze rybníka Hubáčov. Ale škody způsobené touto katastrofou již smazal čas. Oba bývalé hotely dnes slouží soukromým účelům.

U hotelu najdete naučnou tabuli s názvem *Vodnické vycházky*.

Najděte obrázek vodníka a podívejte se mu na chodilo.

9. Který prst má nejdelší?

Ted' už takové zimy nebyvají. Ale tenkrát, když byli Pulec s Bubáčkem ještě malí, to panečku mrzlo, až se nosy červenaly...

Tak přesně takhle začínají epizody večerníčku *Bubáci a hastrmani*, který se i po mnoha letech drží v srdcích mnoha diváků a ke kterému se spousta lidí stále ráda vrací.

Hlavními postavami série jsou bubák Mulisák, který má synka Bubáčka, a hastrman Brčál se synem Pulcem. Žijí ve vesničce Syslov, která leží uprostřed hlubokých lesů. A právě v tuhých zimách, kdy se po večerech nedá nic jiného dělat, chodí všichni sousedé do mlýna, aby si vyprávěli zajímavé příběhy.

Syslov je vesnička smyšlená a je dost možné, že předlouhou byl Ladovi právě Hrušov.

Nyní máte 3 možnosti.

1. **Vydat se po naučné stezce kolem Mnichovky až na zříceninu hradu Zlenice a pak se sem vrátit. Je to kilometr tam a kilometr zpátky.**

Hrad Zlenice, který je také zvaný Hláska, dostal název podle zaniklé osady Zlenice na druhém břehu Sázavy. Ví se o něm, že byl postaven ve 14. století, jeho další historie však příliš známá není. Jisté je pouze to, že už v roce 1465 byl zbořený a opuštěný. Pravděpodobně byl dobyt a zbořen v době válek Jiřího z Poděbrad. Známý je román Radovana Šimáčka *Zločin na Zlenicích hradě*, který byl později zfilmován. Největší popularitou ho ovšem obdařil právě Josef Lada. Jak už jsme si říkali, Zlenice se objevují na řadě jeho venkovských obrázků. Ať už pod ním bafají vodníci nebo děti pasou husy... Objevuje

se na kresbách takřka stejně často jako hrusický kostelíček.

Nyní je zde postaven nový dřevěný most, který zlepšil přístup do jádra hradu. Cech klempířů, pokrývačů a tesařů ČR jej ocenil jako třetí nejlepší tesařské dílo roku 2014.

2. Vydat se po červené značce (posléze po žluté) a cyklostezce směrem pod dálniční most.

Vězte, že nejde o obyčejný dálniční most, ale unikátní. S délkou 248 metrů a výškou 46 metrů je největším objektem na dálnici D1, který byl postaven do konce 2. světové války. A slouží dodnes... Jakmile most podejdete, zamíříte lesem až na Šmejalku, kde právě žili bubáci a bubáčky. Odsud je to pak po žluté do Hrusic jen kousek. Je to nejhezčí cesta, ale také nejdelší. Mírným kopcem se sunete 3 km až do Hrusic. Kde ovšem narazíte na místo, kde stávala rodná chaloupka malíře Josefa Lady. Původní stavba, jejíž podobu může návštěvník spatřit ve zmenšeném měřítku na *Stálé výstavě modelů Antonína Jedličky*, byla zbourána v roce 1932. Na stejném místě byl vystavěn rodinný domek, který je v současné době ve vlastnictví malířovy neteře. Dne 20. července 1958 byla péčí Vlastenecko-dobročinné obce baráčníků v Hrusicích, jejímž čestným pantatínkem Josef Lada byl, na tomto domě odhalena pamětní deska malíře umělce.

3. Pokud vás už bolí nohy, vydejte se po málo frekventované silnici a směrovkách k památníku Josefa Lady. Je to nejkratší cesta do Hrusic. Asi 1,5 km ujdete za necelou půlhodinku.

Protože nevíme, jak se rozhodnete, sejdem se až před hospodou U Sejků v Hrusicích, kde na vás čeká poslední dnešní otázka. Než se tam potkáme, budeme si ještě chvilku povídat o jednom z našich nejvýznamnějších umělců, jehož knížky a kresby těší a jistě ještě budou těšit mnoho generací dětí a rodičů.

Josef Lada přišel na svět 17. prosince 1887 v rodině hrusického ševce Josefa Lady. Byl nejmladší ze čtyř sourozenců. Není příliš známo, že slavný malíř viděl pouze na jedno oko. Jako půlroční batole prý totiž vypadl z kolébky a vypíchl si oko o tatínkův ševcovský knejp (zakřivený obuvnický nůž).

Z Hrusic odešel Lada v roce 1901 do Prahy. Nejprve se učil malířem pokojů a divadelních dekorací, poté nastoupil do učení na knihaře-zlatiče. Seznámil se s díly Mikoláše Alše a plakáty Maxe Švabinského a přišlo na něj puzení také něco kreslit. Pustil se do díla a zanedlouho časopis Máj otiskl jeho první kresby vyšehradského Slavína a kapličky svatého Martina. Obdržel za ně dvacet korun, což ovšem tenkrát nebylo tak úplně málo. Ladova první knižní ilustrace vznikla k *Pohádce o Honzíčkovi a zlatovlasé Isole*. Na rodné Hrusice však Lada nikdy nezapomněl, stále se do nich vracel a kreslil tam své obrázky, které si národ zamiloval.

V roce 1923 se Josef Lada po dlouholeté známosti oženil s Hanou Budějovickou. Měli dvě dcery. Mladší Eva zahynula při náletu na Prahu 14. února 1945. Právě Evě navrhl tatínek náhrobek na Olšanských hřbitovech. Místo odpočinku rodiny Ladů střeží dodnes. Manželka Hana zemřela v roce 1951, Josef Lada o šest let později. Dcera Alena byla také známou ilustrátorkou. V roce 1963 vydala knihu *Můj táta Josef Lada*. Zemřela roku 1992.

Na konci obce stojí po pravé straně silnice z Hrusic do Hrušova v pěkně udržované zahradě dům (současný památník Josefa Lady). Josef ho zde začal stavět v roce 1935 pro sebe a svou rodinu. Během dvou let se mohli nastěhovat. Dům však nebyl úplně hotový a v těžkých válečných dobách, ve kterých Lada vyměňoval obrazy za potraviny, nebylo dost peněz na jeho dokončení. Proto byl dostavěn až po roce 1945. Po malířově smrti v roce 1957 zůstal dům v majetku rodiny malířovy dcery Aleny, která jej v roce 1962 věnovala státu, aby sloužil k uctění památky jejího otce.

Místa z Ladových kreseb se už dnes hledají těžko. My se o to pokusili alespoň trochu. Pokud však návštěvník v Hrusicích přivře oči a vybaví si obrázky z Ladových knížek, začnou mu známá místa vystupovat před očima. Na kopečku – dnes v čísle 17 – spatří obecní pastoušku, kde bydlel slouha a obecní pastýř Bartoloměj s mluvícím kozlem Bobešem. A na dvorečku u domku Ševcových chlívek s upovídáným čuníkem Pašíkem. Za domkem se táhne Brabcova mez, za níž byla zahrada pantáty Mlejnka, kam chodili Pepík s Mikešem na hrušky. V těchto místech také ústila do potoka strouha, přes kterou leželo prkno směřující ke sklípku ve stráni. Tudy nesl osudného dne Mikeš babiče krajáč se smetanou, a když jej nešťastnou náhodou rozbil, hned si uvědomil, že za to bude bit koštětem. Proto si obul boty, svázal kabátek do ranečku a vydal se do světa.

Lada vytvořil na 15 000 kreseb, ilustroval na dvě stě knih, z nichž čtyřicet sám napsal. K *Osudům dobrého vojáka Švejka za světové války*, což je nejvíce vydávaná česká kniha ve světě, namaloval 926 ilustrací. Švejk vyšel ve 47 zemích světa v 56 jazycích.

Už jste došli až do Hrusic? A bolí vás nožičky? Nás také! :)

Tak už jen vyluštit tajenku a máte hotovo :)

Na žluté Hrusické hospodě najdete obrázek Mikeše, který kráčí do světa.

10. Co drží v ruce?

A co má na zádech? To je raneček... Batohy tehdy asi ještě nebyly. :)

Copak to na vás kouká z tajenky?

Přesně takhle se říkalo Josefu Ladovi, když byl malý. Byl to malý Pepík a jeho tatínek byl švec, tak proto. :)

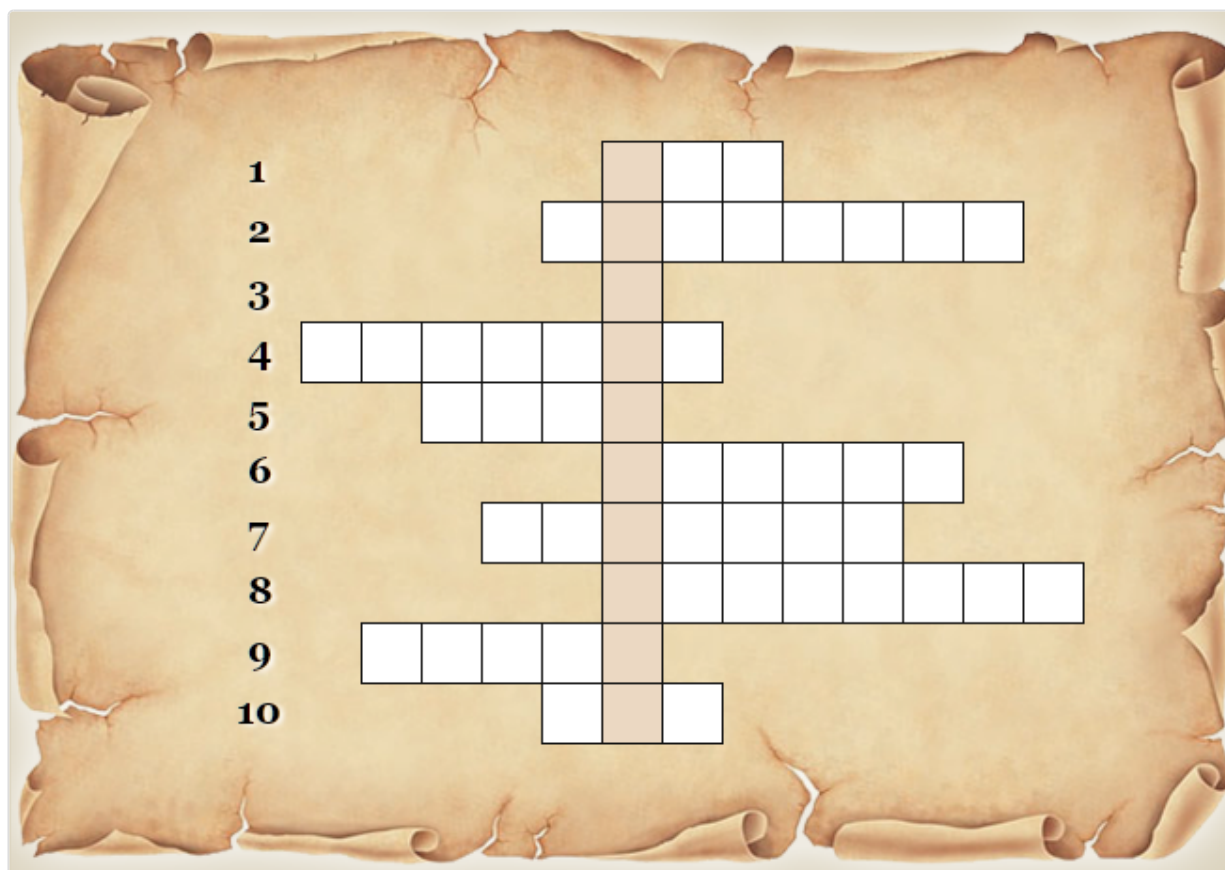
Máme vyluštno! Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou!

Tento výlet vznikl z dotací OZP a je proto pro všechny výletníky ZDARMA!, za což děkujeme.

Otázky k tajence

---

1. **Opište třetí slovo.**
2. **Jakou barvu má střecha?**
3. **Opište druhé písmeno.**
4. **Jak se jmenoval druhým jménem?**
5. **Co je na obrázku?**
6. **Napiš pohoří.**
7. **Jak se říká dřevěným botám?**
8. **Jak se jmenuje?**
9. **Který prst má nejdelší?**
10. **Co drží v ruce?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 19.06.2026 13:23